

Aan

Staatssecretaris

Deadline: 20-01-2023

Ontworpen door

nota

(ter beslissing) Beantwoording Kamervragen BIJ1 over de brief aan de vertegenwoordigers van de Republik Maluku Selatan Maluku Selatan

Datum Document

4-1-2023

Kenmerk

3489696-1041854-DMO

Bijlage(n)

3

1. Aanleiding

Op 21 december 2022 heeft het Kamerlid Simons (BIJ1) vragen gesteld over de brief van 14 oktober 2022 van de directeur van de Rijksvoorlichtingsdienst, namens de minister-president, aan vertegenwoordigers van de Republik Maluku Selatan (RMS) (bijlage 1). Zij verzoekt of de vragen voor 26 januari aanstaande beantwoord kunnen worden, zodat de beantwoording meegenomen kan worden in het commissiedebat Discriminatie, racisme en mensenrechten dat op deze datum staat gepland. In bijlage 2 treft u de beantwoording van de Kamervragen.

2. Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd in te stemmen met de beantwoording van de Kamervragen en deze naar de Tweede Kamer te sturen.
- De vragen zijn gericht aan de minister-president. U heeft de beantwoording overgenomen omdat u in het kader van uw portefeuille Oorlogsgetroffenen en Herinnering Tweede Wereldoorlog als coördinerend bewindspersoon verantwoordelijk bent voor het beleid rondom erkenning van de Molukse gemeenschap in Nederland.

3. Kernpunten

- Op 1 juli 2022 heeft de heer [REDACTED] een brief gestuurd aan Z.M. de Koning (bijlage 3). In deze brief wordt ingegaan op het recht op zelfbeschikking van het Zuid-Molukse volk. Daarnaast wordt in de brief aangegeven dat het pijn heeft gedaan dat de Z.M. de Koning op 10 maart 2020 excuses heeft aangeboden aan Indonesië en dat dit voor de Molukse

gemeenschap tot op heden niet is gebeurd. Ook wordt opgeroepen het onrecht dat de Molukse gemeenschap in het verleden is aangedaan te erkennen en hiervoor excuses aan te bieden.

- In de reactie d.d. 14 oktober 2022 op bovenstaande brief spreekt het ministerie van Algemene Zaken enkele keren over de Indische gemeenschap terwijl de brief betrekking heeft op de geschiedenis en erkenning van de Molukkers. Dit heeft geleid tot onbegrip en verdriet onder de Molukse gemeenschap, aldus de briefschrijver. Het wordt gezien als miskening van de Molukse cultuur en identiteit. Daarover heeft BIJ1 Kamervragen gesteld.
- In uw beantwoording van deze Kamervragen geeft u aan dat u zich – mede gelet op de geschiedenis – kunt voorstellen dat de Molukse gemeenschap zich hierdoor beledigd voelt. U benadrukt dat u zich ervan bewust bent dat de Molukse gemeenschap een aparte gemeenschap is met een eigen geschiedenis en cultuur.
- De Nederlandse overheid geeft sinds 2017 vorm aan een brede collectieve erkenning voor hetgeen in voormalig Nederlands-Indië heeft plaatsgevonden en van wat men daar en bij aankomst in Nederland hebben moeten ondergaan. In uw reactie benadrukt u dat het doel van het beleid van collectieve erkenning juist is om de Molukse cultuur en geschiedenis steviger in de Nederlandse samenleving te verankeren.
- In de tweede kabinetsreactie d.d. 12 december 2022 op de uitkomsten van het onderzoeksprogramma 'Onafhankelijkheid, Dekolonisatie, Geweld en Oorlog in Indonesië, 1945-1950' heeft de minister-president verduidelijkt dat de excuses voor het Nederlandse optreden tijdens de Indonesische onafhankelijkheidsoorlog en de kille ontvangst in Nederland ook gemaakt zijn voor de Indische en Molukse gemeenschap. De Molukse gemeenschap is hier uitdrukkelijk wel apart benoemd.

Kenmerk
3489696-1041854-DMO

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

- Op 24 november 2022 heeft het lid Van Haga tijdens de vaststelling van de begrotingsstaat 2023 van het Ministerie van Buitenlandse Zaken een motie (zie bijlage) ingediend, waarin de regering wordt verzocht om:
  - excuses te maken voor de manier waarop de Molukkers zijn behandeld na aankomst in Nederland in 1951;
  - haar waardering uit te spreken voor de KNIL-militairen en hun gezinnen voor de offers die zij voor Nederland hebben gebracht.
- U heeft de appreciatie van de motie op 5 december per brief aan de Tweede Kamer kenbaar gemaakt. Met de stemmingen van 6 december 2022 is motie aangehouden.
- Deze Kamervragen kunnen aan de orde komen tijdens het commissiedebat Discriminatie, racisme en mensenrechten van 26 januari aanstaande.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

- In 2021 was het 70 jaar geleden dat de eerste Molukkers in Nederland aankwamen. Naar aanleiding van dit herdenkingsjaar hebben AZ en VWS op ambtelijk niveau verschillende informele gesprekken gevoerd met personen uit de Molukse gemeenschap. De minister-president heeft op 10 mei 2022 met een aantal personen van de eerste generatie gesproken en op 31 augustus 2022 hebben de minister-president en u met personen uit de Molukse gemeenschap gesproken op het Catshuis. Al deze gesprekken

gingen voor een belangrijk deel over de gevoelens, beelden en ideeën die er leven binnen de Molukse gemeenschap rondom de aankomst van de eerste en tweede generatie in Nederland in 1951 en de eventuele noodzaak van een gebaar richting de gemeenschap.

Kenmerk
3489696-1041854-DMO

- De gesprekken met de gemeenschap zullen komende periode worden geïntensiveerd. Als coördinerend bewindspersoon zal u dit traject trekken. Hiervoor wordt, zoals met u afgesproken, op korte termijn een plan van aanpak aan u voorgelegd.

c. *Financiële en personele gevolgen*
N.v.t.

d. *Juridische aspecten haalbaarheid*
N.v.t.

e. *Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)*
De beantwoording van de Kamervragen is afgestemd met het ministerie van Algemene Zaken.

f. *Gevolgen administratieve lasten*
N.v.t.

g. *Toezeggingen*
N.v.t.

h. *Fraudetoets*
N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.